

Práce učitele s kurikulem
1. část.
Tři směry filozofie
vzdělávání.

2

HH

Práce učitele s kurikulem – vzdělávací standardy, RVP, ŠVP...

Tři směry filozofie vzdělávání.

Cíle výuky:

1. Objasnit pojem kurikulum a kurikulární činnosti učitele jako základ pro zpracování portfoliového úkolu.
2. Vysvětlit podstatu tří směrů filozofie vzdělávání.

Proč se vzděláváme?

Číst, psát,
počítat....
*mateřský jazyk,
matematika,
fyzika či krásná
umění*

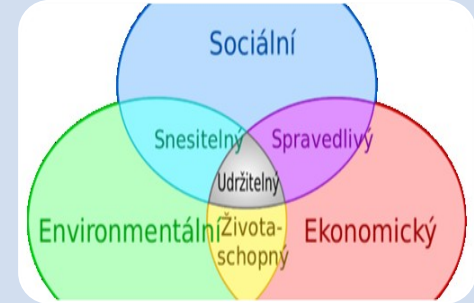
samostatné
myšlení, nikoliv na
učení se
konkrétnímu
předmětu

příprava na dospělost
a na život v
demokratické
společnosti

výuka musí být ‚šita
na míru‘

příprava budoucích
dospělých
iniciovat
společenské změny
a spolupracovat na
jejich realizaci

<p style="text-align: center;">Progresivismus</p> <p>sociální</p>	<p style="text-align: center;">osobní</p>	<p style="text-align: center;">Esencialismus</p>	<p style="text-align: center;">Rekonstrukcionismus</p>
--	--	---	---

Výuka připravuje žáka na život v demokratické společnosti.
 Výchova ke zdraví, rodinná výchova, prevence negativních sociálních jevů, citový, morální a charakterový rozvoj žáků...

Výuka "šita na míru" podle potřeb a zájmů žáků.

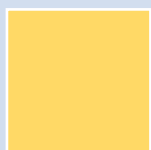
Škola předává znalosti, dovednosti a postoje, rozvíjí osobnost, "základní dovednosti" ve školních předmětech.

Připravovat budoucí dospělé členy společnosti na to, aby dokázali iniciovat společenské změny a spolupracovat na jejich realizaci.

Shrnutí

Esencialismus: důraz na poznatky z jednotlivých oborů;

Progresivismus: důraz na vedení k samostatnému myšlení, nikoliv na učení se konkrétnímu předmětu a konkrétním poznatkům;

Rekonstrukcionismus: Důraz na zapojení žáků do občanských iniciativ a zaměření žáků na budoucnost a na změnu, kterou můžou dokázat.

Kurikulum = pohyb, plánovaná trasa vzdělávání

vzdělávací program,

obsahovou náplň výuky,

dosažený výsledek,

zkušenost, kterou si žák ve škole podle určitého kurikula osvojí.

České školy jsou v pohybu směrem k modernější výuce.

Pomocníky jsou rámcové a školní vzdělávací programy

kurikulární reforma.

Cílem je modernizovat vzdělávací systém Česka v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení, připravit ho na nové výzvy a zároveň řešit problémy, které v českém školství přetrvávají.

Strategický cíle

- Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život
- Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů
- **Strategická linie 1: Proměna obsahu, způsobů a hodnocení vzdělávání**
- **Strategická linie 2: Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání.**
- **Strategická linie 3: Podpora pedagogických pracovníků**
Strategická linie 4: Zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce
Strategická linie 5: Zvýšení financování a zajištění jeho stability.

Základní pojmy, koncepty

- **Vzdělávací kurikulum (kurikulum)** = obsah vzdělání; to, co si má žák osvojit v rámci školního vzdělávání (ZV, SV,...).
- Je odpovědí na otázku: **CO – JAK – PROČ – S JAKÝM CÍLEM – ZA JAKÝCH PODMÍNEK A S JAKÝMI OČEKÁVANÝMI EFEKTY** si má žák ve škole osvojit, v čem se má rozvinout (Průcha, J. a kol., 2003).
- **Kurikulární činnosti učitele** = profesionální aktivity a s nimi spojené dovednosti, které učitel využívá při projektování výuky (tvorba tematického plánu, příprava na vyučování, tvorba vzdělávacího programu = psychodidaktická transformace učiva).
- **Kurikulární činnosti učitele:** práce s RVP a ŠVP, tvorba tematického plánu a příprava na výuku
- **Zdroj:** Průcha, J. a kol. (2003). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál.

Kurikulum
(z latinského
„currere“ -
běh, závod,
ale také
životní cestu
(viz
curriculum
vitae)

program života školy (Rugg, 1974)

učivo, vztahy učitele a žáků a prostředí (Westburg, Steiner, 1971)

plánovaná a řízená učební zkušenost (Tanner, D., Tanner, L., 1975)

V 60. letech 20. století **v Anglii - učební osnovy, učební plán.**

V němčině - Lehrplan, tj. **učební plán, plán výuky či školské vzdělávání.**

- **Zamýšlené kurikulum** - týká se cílů, nemusí být vždy splněný.
- **Realizované kurikulum** - vzdělávací obsah jako předmět výuky, vypovídá o tom, co ze zamýšleného kurikula se uskutečnilo.
- **Dosažené kurikulum** - poznatky, které si žáci osvojili, a které se přeměnily v jejich vědomosti. Jde o efekt zamýšleného a realizovaného kurikula.
- **Skryté kurikulum** - „vše, s čím se nepočítá, že by si děti ve škole osvojily, anebo že by se jim odevzdalo“.

Obsah kurikula

- **Dimenze ideová:** obecné i konkrétní cíle realizované ve výuce (dokumenty školské politiky, cíle, vize a plány).
- **Dimenze obsahová:** konkrétní učivo, zpracování učebnic, jak učivo prochází vzdělávacím procesem.
- **Dimenze organizační:** jak k osnovy a standardy řeší podmínky, pro realizaci výuky.
- **Dimenze metodická:** metody a formy výuky, vyučovací styl učitele, didaktické prostředky aj.

Literatura - doporučená

- MAŇÁK, Josef, JANÍK, Tomáš a ŠVEC, Vlastimil. *Kurikulum v současné škole*. Brno: Paido, 2008.
- JANÍK, Tomáš, MAŇÁK, Josef a KNECHT, Petr. *Cíle a obsahy školního vzdělávání a metodologie jejich utváření*. Brno: Paido, 2009.
- KAŠČÁK, Ondrej. Rituály a skryté kurikulum alebo kam v pedagogike zaradiť rituálne štúdie? Teoretická (a biografická) rekonštrukcia. *Studia paedagogica*. 2009, 14, 2, s. 29 – 40. Dostupné z <http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/82/185>
- GREGER, David a ČERNÝ, Karel. Společnost vědění a kurikulum budoucnosti. *Orbis Scholae*. 2007, 2, 1, s. 21 – 39. Dostupné z http://www.orbisscholae.cz/archiv/2007/2007_1_02.pdf
- PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál.

RVP

- **cíle vzdělávání**
- **klíčové kompetence z RVP (najít přirozené a logické možnosti)**

Kompetence k řešení problémů

Kompetence komunikativní

Kompetence k učení

Kompetence sociální a personální

Kompetence občanské

Kompetence pracovní

Kompetence digitální

- **očekávané výstupy (v předmětech a vzdělávacích oblastech).**

Tematický plán - celoroční rozvržení učiva,

- https://www.zsjirasek.cz/domains/zsjirasek.cz/images/PDF/Tematicke_plany/2_stupen/2018-2019/Ma_2.pdf

Podle požadavku vedení školy (nepovinný dokument)

učební osnovy předmětu do jednotlivých tematických celků + počty hodin a časové údaje, tj. měsíc (datum splnění tematického celku);

vzdělávací cíle, základní pojmy, atd. (volitelně)